

V tom jest dáti dovolatelce za pravdu, neboť závazek rukojmího nebo rukojmího a plátce z rukojemství jest jako takový závazkem zvláštního rázu. Promlčení nároku z uvedených rukojemských závazků se proto řídí zásadně předpisy o promlčení závazků z rukojemství a nikoliv předpisy, jež se týkají promlčení nároku proti hlavnímu dlužníkovi. Při posuzování této otázky jest ovšem přihlížeti i k ustanovení § 1363 obč. zák., že závazek rukojmího zaniká poměrně se závazkem dlužníka, kterýžto předpis platí i o rukojmím a plátci, poněvadž i na něho se vztahují veškeré předpisy o rukojmím, pokud výslovně nestanoví, že se vztahují výhradně a jedině na rukojmího (srov. rozh. č. 15739 Sb. n. s.).

V příčině závazku rukojmího — po případě rukojmího a plátce — jako rukojmího není zvláštního předpisu o promlčecí lhůtě a platí tu proto zásadně pravidlo § 1478 obč. zák., podle něhož je promlčecí lhůta třicetiletá.

Pohledávka žalobkynina proti hlavnímu dlužníkovi nezanikla, pokud žalobkyně nabyla proti němu promlčecí lhůty exekučního titulu podle § 62, odst. 1, starého slovenského vyrovnacího řádu, hledíc k uvedenému nařízení min. spravedlnosti č. 105/1858 ř. z., ježto vyrovnání, pokud tvoří exekuční titul, jest pokládati za »narovnání zakládající exekuci«, a nemůže se proto ani žalovaný domáhati zániku uvedené části svého závazku z důvodu promlčení ve smyslu § 1363 obč. zák.

Nižší soudy však vycházely z jiného právního názoru na věc a proto nezjistily výši pohledávky, za kterou žalovaný podle vyložených zásad ještě ručí. Podotýká se ještě, že pouhé uznání pohledávky hlavním dlužníkem buď vůbec, nebo zvlášť ve vyrovnání žalovaného neváže, když ve sporu výši pohledávky popíral. Ani to, že žalobkyně nabyla exekučního titulu proti hlavnímu dlužníkovi, nemá v otázce výše pohledávky významu v poměru k žalovanému.

Z toho důvodu nemohl dovolací soud sám ve věci rozhodnouti a, poněvadž bude v této příčině zřejmě třeba jednání před soudem první stolice, bylo rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku.

Bude nyní na soudu první stolice, aby — řídě se projevenými právními názory nejvyššího soudu — zjistil výši pohledávky, za niž žalovaný následkem svého závazku jako rukojmí a plátce ručí, a aby o žalobním nároku omezeném na zaplacení částky 15.335 Kč 25 h s přísl. — znova rozhodl.

Čís. 17170.

Přípustnost pořadu práva pro nárok proti státu (poštovní správě) na náhradu škody vzešlé nesprávným postupem poštovního orgánu při doručení soudní zásilky.

(Rozh. ze dne 5. ledna 1939, R II 500/38.)

Srov. rozh. č. 11707 Sb. n. s.

Podle žalobního přednesu podal žalobce u okresního soudu v S. na Jana P. upomínací žalobu, a když nebyl podán odpor, vedl exekuci. Za exekučního řízení tvrdil Jan P., že mu platební rozkaz nebyl doručen do vlastních rukou, a podal proto žalobu o zmatečnost, které okresní soud v S. vyhověl. Tvrdě, že mu byla nesprávným doručením způsobena škoda 515 K a že za ni jest poštovní správa jako zaměstnavatelka doručujícího poštovního orgánu odpovědna, domáhá se žalobce na Československém státě zaplacení uvedené částky z důvodu náhrady škody. Žalovaný stát namítl, že pro uvedenou žalobu není přípustný pořad práva, ježto jednak žalobce podal žádost u ředitelství pošt a telegrafů v B., ale proti zamítavému jejímu vyřízení si nestěžoval, takže není vyčerpán správní pořad, jednak nejde tu o soukromoprávní poměr, neboť poštovní orgán byl činný jako orgán soudní a konal tudíž výkony patřící do oboru výsostné moci státní, takže byl v té příčině státním úředníkem podle dvorského dekretu č. 758/1806 Sb. z. s. Soud první stolice zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva a rozhodl věcně rozsudkem zamítajícím žalobní nárok. Rekursní soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. Důvod y: Předně nelze schváliti názor prvního soudu, že tím, že žalobce proti rozhodnutí ředitelství pošt a telegrafů v B., jímž byla správní cestou jeho žádost o náhradu zamítnuta, nepodal další opravný prostředek ve lhůtě čtyř týdnů po doručení výměru, byl vyčerpán pořad správní. Pořad správní byl by přece vyčerpán jen tehdy, kdyby byl žalobce vyčerpal všechny opravné prostředky, které mu proti onomu rozhodnutí příslušely. Když to neučinil a vůbec stížnost proti dotčenému výměru nepodal, nevyčerpal tím pořad správní, a nelze proto říci, že podle § 219, odst. 2, nař. č. 317/1916 ř. z. je pořad práva přípustný. Rovněž není správný názor prvního soudu, že pořad práva jest přípustný proto, že otázka náhrady, které se žalobce domáhá, není upravena zvláštním zákonem. Právě proto, že poštovní orgán v souzeném případě obstarával při doručování jako státní orgán při výkonu moci státní z moci úřední úkon práva veřejného, nejde tu o nárok z poměru soukromoprávního. Šlo o výkon doručení soudního usnesení ve smyslu §§ 87 a dalších c. ř. s. a § 343 jedn. ř. Právě proto, že není zákonného předpisu, který by byl stanovil odpovědnost pošty za výkon doručujícího orgánu, ani zákonného ustanovení, které by přikazovalo soudu rozhodování o takových nárocích, není v souzené věci pořad práva přípustný, když žalobce nevyčerpal správní pořad, nepodal proti výměru, jímž jeho nároky byly v řízení správním zamítnuty, možné opravné prostředky. Rozsudek a jemu předcházející řízení jsou tudíž zmatečné podle § 477, č. 6 c. ř. s.

Nejvyšší soud obnovil v příčině námítky nepřipustnosti pořadu práva usnesení soudu první stolice a uložil odvolacímu soudu, aby rozhodl v žalobcově odvolání věcně.

D ů v o d y:

Nezáleží na tom, zda byl vyčerpán pořad správní či nikoliv, protože žalobce, kterého nelze pokládati za odesilatele, sám zastává stanovisko,

že nebyl se žalovaným ve smluvním poměru. Nelze tu proto užití předpisů §§ 217 a 219 pošt. řádu č. 317/1916 ř. z., účinného v době doručení žaloby Janu P., a nepřipadný je tu stěžovatelův poukaz na § 1317 obč. zák. Nárok proti státu (poštovní správě) na náhradu škody vzešlé ne-správným postupem poštovního orgánu při doručení soudní zásilky, třebaš bylo doručení to úkonem práva veřejného (rozh. č. 11707 Sb. n. s.), nebyl odňat zvláštním zákonem z rozhodnutí jiných orgánů nebo úřadů a tím z rozhodování řádných soudů (§ 1 jedn. ř.), takže rekursní soud neprávem shledal námitku nepřipustnosti pořadu práva za oprávněnou. Na něm nyní bude, aby rozhodl věcně k žalobcovu odvolání o tom, zda nárok, o nějž ve sporu jde, je ve věci samé oprávněn.

Čís. 17171.

Tříletá promlčecí lhůta (§ 1489, první věta, obč. zák.) platí i pro nárok na zaplacení smluvní (konvenční) pokuty.

Promlčecí lhůta, jež se začala nabytím vědomosti postupitele o škodě, se ani nestaví ani nepřerušuje postupem náhradní pohledávky jiné osobě.

Nejde-li o uznávací smlouvu, nýbrž jen o jednostranný slib k splnění náhradní škody, promlčuje se náhradní nárok v tříleté lhůtě promlčecí, která se počíná znovu po uznávacím projevu.

(Rozh. ze dne 10. ledna 1939, Rv II 576/38.)

Z., který byl do roku 1931 majitelem pivovaru v O. a v B., uzavřel se žalovaným pivovarem dne 3. prosince 1922 t. zv. smlouvu o vzájemné ochraně zákaznictva, podle níž se zavázal, že do 30. září 1928 nebude v obvodu B. provozovati žádný pivní obchod ani přímo ani nepřímo a že ani v obvodu B. ani kdekoliv jinde nebude navazovati obchodní spojení se zákazníky žalovaného pivovaru ať přímo nebo prostřednictvím jiné osoby, a to bez rozdílu, běží-li o zákazníka, který kryje svou potřebu výhradně u žalovaného nebo částečně i u jiných dodavatelů. Stejný závazek převzal i žalovaný co do zákazníků Z-ových. Překročení řečené smlouvy bylo smluvně zajištěno náhradou záležející v 20% běžné ceny z každého protismluvně dodaného hektolitrů piva loco a franco B. a mimo to »penalem« 50 K, rovněž z každého hektolitrů piva nehledíc na to, zda smlouva trvá nebo se již stala neúčinnou. Proti žalobě, kterou se žalobkyně jako Z-ova postupnice domáhala na žalovaném zaplacení 37.060 Kč s přísl. z důvodu porušení uvedeného závazku žalovaným, namítl žalovaný mimo jiné promlčení žalobního nároku. Žalobu zamítly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

d ů v o d ů:

K zamítnutí dovolání stačí, že nejsou odůvodněné jeho výtky proti závěru napadeného rozsudku, že žalobní nárok je promlčen. Slovo »odškodnění« v § 1489, první větě, obč. zák. znamená veškeré plnění ná-